

Централізована бібліотечна система
Деснянського району м. Києва

Центральна районна бібліотека № 141

Україна, 1992. – 261 с. – (Проза українського зарубіжжя).

Славетний син України Пилип Орлик та його Конституція : до Дня Конституції України // Шкільна бібліотека. - 2011. - № 5. - С. 29-36.

Чухліб, Т. Пилип Орлик / Т. Чухліб. - Київ : Вид. Наталія Брехуненко, 2008. - 63 с. : іл. - (Великі українці) (Про Україну з гонором і гумором).

Вшанування пам'яті

Пам'ять про **Пилипа Орлика** вшановано, тим, що на його честь в Києві з 1993 року названо вулицю на Липках.

У червні 2011 року, до 15-ї річниці Конституції України великому українському гетьману відкрито пам'ятник, який встановлено у сквері на перетині вулиць Липської та Пилипа Орлика, також у Києві.

В шведському місті **Крістіанстад** 29 червня 2011 року відбулося урочисте відкриття пам'ятника та меморіальної дошки П. Орлику.

У 2002 році Національний банк України випустив монету, яка продовжує серію «Герої козацької доби».

9 квітня 2010 року в Бендерах було відкрито пам'ятник Конституції, встановлений на честь її 300-річчя.

У 1997 випущена марка з портретом Пилипа Орлика, панорама м. Стокгольм, розмова з чиновниками м.Салоніки (де перебував Орлик у вигнанні)

Якщо ти не байдужий за долю своєї батьківщини і хочеш глибше пізнати себе як націю, прийди до нашої бібліотеки і ознайомся з життям і діяльністю великого українського державника Пилипа Орлика

Контактна інформація

Адреса:
м. Київ, вул. Драйзера, 6.
Телефон:
(044)546-90-45
e-mail:
library141@ukr.net
веб-сторінка:
<http://desnabib.kiev.ua>

Довідка підготовлена за матеріалами фондів бібліотеки та інтернет-ресурсів

Пилип Орлик - укладач першої Конституції України

(1672-1742)

Пам'ятка

(за проектом
«Україна. Становлення державності»)

"Народ завжди має право протестувати проти гніту і повернути уживання стародавніх прав, коли матиме на це слушний час".
Пилип Орлик

Київ – 2015

Шановні читачі!

Вашій увазі пропонуємо пам'ятку, присвячену Гетьману України (у вигнанні), автору першої української конституції, борцю за свободу і незалежність України, політичному діячу, дипломату, мужньому і справедливому **Пилипу Орлику**.

Минуло вже **343 роки** від дня його народження і **305 років** від створення **Конституції**, а його подвиг буде жити вічно у наших душах і у нашій пам'яті.

Біографія

Пилип Орлик народився **11 жовтня 1672 року** в селі Косути Ошманського повіту Віленського воєводства. Нині це територія сучасної Білорусі.

Початкову освіту він здобув у **езуїтській Віленській академії**.

У **1694 р.** закінчив **Києво-Могилянську колегію**.

У **1698 р.** посів посаду **кафедрального писаря у Київській митрополії**.

З 1702 - генеральний писар і найдовіреніша особа **І.Мазепи**.

1708 - взяв участь у виступі **І.Мазепи** проти **Петра I** і перейшов на бік **Карла XII**.

27 червня 1709 року після **Полтавської битви** разом з **Мазепою** емігрував до **Османської імперії**.

За **І.Мазепою** до **Бендер** пішли майже **500 козаків** із **Гетьманщини** та понад **4 тис. запорожців**. Ці "мазепинці" були **першою українською політичною еміграцією**. Вони і обирають **5 квітня 1710 р.** після смерті **Мазепи Пилипа**

Орлика гетьманом України (у вигнанні).

У день його виборів було укладено і угоду під назвою **"Пакти і Конституція прав і вольностей Війська Запорозького"**, або так звана **«Конституція Пилипа Орлика»**.

Це був перший **«писаний» політико-правовий акт**, який утверджував **основні нормативні положення за якими мало існувати українське суспільство в межах тогочасної української держави**.

Конституція Пилипа Орлика була написана на **66 років** раніше за американську **«Декларацію незалежності»** і майже на **80 років** – за французьку **«Декларацію прав людини і громадянина»**

Головна ідея **«Конституції Пилипа Орлика»** - **повна незалежність України від Польщі та Росії**

Перебуваючи до кінця життя в еміграції, **Пилип Орлик** зустрічався з європейськими монархами, шукав підтримки в **Австрії, Англії, Ватикану, Голландії Данії, Польщі, Пруссії та Франції** у відновленні незалежності **Української держави**, уклав союзні договори зі **Швецією (1710), кримським ханом (1711, 1712)**, вступав у переговори з **Туреччиною**, - змагаючись схилити ці країни до війни з **Московською державою з метою визволення України**.

Був надзвичайно освіченою людиною. Знав **польську, російську, латинську, французьку, італійську, шведську, німецьку, болгарську, сербську мови**.

Помер Пилип Орлик 24 травня 1742 року десь у тодішніх турецьких володіннях, проживши бурхливих сімдесят літ.

Своїми діями у справі здобуття незалежності України незважаючи на складні обставини **Пилип Орлик** продемонстрував можливість залишатися принциповим і непохитним всередині країни та за кордоном.

Історична спадщина Пилипа Орлика

Гетьман залишив нам велику політико-правову, мистецьку та епістолярну спадщину, серед якої - універсали й маніфести, листи і щоденникові записи, вірші та поеми, рукописний **«Діаріуш подорожній»**, написаний польською мовою.

Видав поетичні книжки: **«Прогностик щасливий»**, приурочений полковнику **Данилу Апостолу**, **«Алکید Руський»**, присвячений **Івану Мазепі**, **«Гіппомен сарматський»** на честь полковника **Івана Обидовського**.

Пилипу Орлику належить авторство трактату **«Вивід прав України»** (маніфест до європейських монархів, 1712).

Література про Пилипа Орлика

Видатні постаті в історії України IX-XIX ст. : короткі біографічні нариси, історичні та художні портрети / **В.І. Гусев** [та ін.] - Київ : Вища школа, 2002. - 359 с. : іл.

Журавльов, Д. В. Усі гетьмани України / **Д. В. Журавльов**. - Харків : Фоліо, 2011. - 508 с. : іл., портр.

Корсак, І. Ф. Гетьманич Орлик : художньо-документальна повість / **І. Ф. Корсак**. - [2-ге вид., доп. і перероб.]. - Луцьк : Твердиня, 2008. - 123 с. : іл. - (Пантеон).

Лазорський М. Патріот : іст. роман / **М. Лазорський** ; передм. **О. Мишанича**. - Київ :